Ses Handikap Endeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ses Handikap Endeksi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30129

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ses Handikap Endeksi (Voice Handicap Index - VHI), ses bozukluklar?n?n bir bireyin ya?am kalitesi üzerindeki etkisini öznel olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi?, uluslararas? alanda kabul görmü? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, hastalar?n ses sorunlar? nedeniyle ya?ad?klar? fonksiyonel, fiziksel ve duygusal zorluklar? kantitatif olarak de?erlendirmeyi hedefler. Türkçeye adaptasyonu, 2007 y?l?nda K?l?ç ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, dilsel ve kültürel geçerlili?i sa?lanarak Türkiye'deki klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?m?na sunulmu?tur. Bu adaptasyon çal??mas?, ölçe?in **psikometrik** özelliklerinin Türk popülasyonunda da güvenilir ve geçerli oldu?unu göstermi?tir.

VHI, ses bozuklu?unun hastan?n günlük ya?am aktiviteleri üzerindeki alg?lanan etkisini ölçerek, yaln?zca fizyolojik durumu de?il, ayn? zamanda hastal???n psikososyal boyutunu da ele almaktad?r. Bu sayede klinisyenler, tedavi öncesi ve sonras? hastalar?n alg?lad??? handikap seviyesini izleyebilir ve tedavi sonuçlar?n? daha kapsaml? de?erlendirebilirler.

Anahtar Kelimeler

Ses Handikap Endeksi, **Ses Bozukluklar?**, VHI, disfoni, ya?am kalitesi, adaptasyon, psikometri, güvenilirlik, geçerlilik.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Geli?tiricileri: Hogikyan, J. C. ve Sethuraman, G. S. Türkçeye Uyarlayanlar: Kiliç, M. A., Okur, E., Yildirim, ?., Ö?üt, F., Denizo?lu, ?., Kizilay, A., ... & Bekiro?lu, N.

Amaç

Ses Handikap Endeksi'nin temel amac?, ses bozuklu?u (disfoni) ya?ayan bireylerin, bu durumun neden oldu?u handikap? öz bildirim yoluyla ölçmektir. Ölçek, ses sorununun ?iddetinden ziyade, bu sorunun günlük ileti?im, mesleki faaliyetler ve duygusal refah üzerindeki k?s?tlay?c? etkilerini de?erlendirir.

Bu araç, ses bozukluklar?n?n tan?s? ve tedavisinde kullan?lan standart objektif ölçümlere ek olarak, hastan?n subjektif deneyimini yakalamakta kritik bir rol oynar. Elde edilen skorlar, klinik müdahalelerin etkinli?ini de?erlendirmede ve hastan?n tedaviye verdi?i yan?t? izlemede önemli bir gösterge sa?lar.

Yap?

Ses Handikap Endeksi, ses bozuklu?unun ya?am kalitesi üzerindeki etkisini üç ana boyutta

ARABPSYCHOLOGY.COM

inceleyen çok boyutlu bir yap?y? ölçer. Bu üç alt ölçek, ses handikap?n?n farkl? yönlerini temsil eder ve toplam handikap skoruna katk?da bulunur.

Fonksiyonel Alt Ölçek (F): Ses sorunlar?n?n günlük ya?am aktiviteleri ve ileti?im üzerindeki etkisini de?erlendirir (örn., telefonla konu?ma, kalabal?k ortamlarda ileti?im kurma zorlu?u).
Fiziksel Alt Ölçek (P): Ses üretimiyle ilgili fiziksel semptomlar? ve alg?lanan rahats?zl?klar? ölçer (örn., bo?azda gerginlik, sesin yorulmas?, ses kalitesindeki dü?ü?).
Duygusal Alt Ölçek (E): Ses sorununun neden oldu?u duygusal tepkileri ve psikososyal k?s?tlamalar? de?erlendirir (örn., hayal k?r?kl???, utanç, sosyal geri çekilme).

Geçerlik

Kiliç ve arkada?lar? (2007) taraf?ndan gerçekle?tirilen Türkçe adaptasyon çal??mas?, ölçe?in yap?sal ve içerik geçerlili?ini incelemi?tir. Yap?lan analizler, orijinal üç faktörlü yap?n?n Türk popülasyonunda da korundu?unu ve ölçe?in ses handikap? yap?s?n? geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Özellikle bilinen gruplar geçerlili?i (known-groups validity) incelenmi?tir; ses bozuklu?u olan hastalar?n, sa?l?kl? kontrol gruplar?na k?yasla VHI skorlar?n?n anlaml? ölçüde yüksek oldu?u tespit edilmi?tir. Bu bulgu, ölçe?in klinik olarak ilgili gruplar? ay?rt etme yetene?ine sahip oldu?unu ve dolay?s?yla klinik geçerlili?inin yüksek oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Türkçe **Ses Handikap Endeksi** versiyonunun güvenilirlik analizleri, yüksek düzeyde iç tutarl?l?k ve zamana kar?? kararl?l?k (test-tekrar test güvenirli?i) göstermi?tir. Kiliç ve arkada?lar?n?n çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarl?l??? (Cronbach Alfa katsay?s?) oldukça yüksek bulunmu?tur, bu da maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda tutarl? oldu?unu i?aret etmektedir.

Test-tekrar test güvenirli?i, ölçe?in k?sa bir süre zarf?nda, hastan?n durumunda gerçek bir de?i?iklik olmaks?z?n, tutarl? sonuçlar üretti?ini do?rulamak için yap?lm??t?r. Yüksek korelasyon katsay?lar?, ölçe?in kararl? ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamaktad?r. Bu **güvenirlik** sonuçlar?, ölçe?in hem klinik uygulamada hem de ara?t?rmalarda kullan?labilirli?ini sa?lamaktad?r.

Faktör Analizi

Türkçe adaptasyon sürecinde, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini do?rulamak amac?yla faktör analizi uygulanm??t?r. Bu analizler, orijinal ?ngilizce versiyonunda tan?mlanan üç boyutlu yap?y? (Fonksiyonel, Fiziksel ve Duygusal) do?rulam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?lan Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri, 30 maddenin üç temel faktöre ayr?ld???n? ve bu faktörlerin toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klad???n? göstermi?tir. Bu yap?sal uyum, ölçe?in sadece dilsel olarak de?il, ayn? zamanda kavramsal olarak da Türk kültürü ve klinik ortam?na ba?ar?yla uyarland???n? teyit etmektedir. Her bir alt ölçek, ilgili handikap boyutunu izole edilmi? bir ?ekilde ölçme yetene?ine sahiptir.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Orijinal ?ngilizce VHI ölçe?inin Türkçe adaptasyonu).

Format: 30 maddeden olu?an öz bildirim ölçe?i. Her madde 5'li Likert tipi bir derecelendirme ile puanlan?r (0=Hiçbir zaman, 1=Nadir, 2=Bazen, 3=S?k s?k, 4=Her zaman).

Dil Mevcut: Türkçe (Uyarlama); Orijinal (?ngilizce).

Popülasyon Grubu: Ses bozuklu?u (disfoni) ya?ayan yeti?kin bireyler.

Ya? Grubu: Genellikle 18 ya? ve üzeri yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Adaptasyon çal??mas?, çe?itli etiyolojilere sahip ses bozuklu?u hastalar? üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, ses kalitesindeki alg?lanan bozulman?n derecesine bak?lmaks?z?n tüm disfoni türleri için uygundur.

Test Metodolojisi: Hastalar taraf?ndan doldurulan öz bildirim formu. Toplam skor 0 ile 120 aras?nda de?i?ir; daha yüksek skorlar, daha büyük bir ses handikap?n? i?aret eder. Üç alt ölçek (Fonksiyonel, Fiziksel, Duygusal) ayr? ayr? puanlanabilir (her biri 0-40 aras?).

Anahtar Kelimeler

Ses, handikap, **geçerlilik**, güvenilirlik, kulak burun bo?az, ses terapisi, disfoni, öz bildirim, **psikometrik** araç, vokal sa?l?k.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il (Uyarlama çal??mas? için belirtilmemi?tir).

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Mevcut de?il (Uyarlama çal??mas? için belirtilmemi?tir).

Yaz??ma Adresi: Kiliç, M. A. (2007 çal??mas?n?n ba? yazar? için ilgili hastane veya üniversite adresi).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ses Handikap Endeksi'nin (VHI) orijinal versiyonu ticari olmayan klinik ve ara?t?rma amaçlar? için yayg?n olarak kullan?lmaktad?r. Türkçe adaptasyonunun kullan?m? için izinler ve telif haklar?, ilgili yay?nc? ve adaptasyonu yapan yazarlara aittir.

Test Y?l? (Adaptasyon): 2007.

Ücret: Ölçe?in klinik veya akademik amaçl? kullan?m? genellikle ücretsizdir, ancak resmi lisanslama veya ticari kullan?mlar için orijinal telif hakk? sahipleriyle ileti?ime geçilmesi gerekebilir.

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas?, ResearchGate üzerinden eri?ilebilir durumdad?r: researchgate.net. Ayr?ca, orijinal PDF'in ba?ka bir kopyas? buradan indirilebilir: ses-handikap-endeksi-toad.pdf

Kaynaklar

Kiliç, M. A., Okur, E., Yildirim, ?., Ö?üt, F., Denizo?lu, ?., Kizilay, A., ... & Bekiro?lu, N. (2007). Ses Handikap Endeksi (Voice Handicap Index) Türkçe versiyonunun güvenilirli?i ve geçerlili?i. *Kulak Burun Bogaz Ihtis Derg, 18*(3), 139-147.

Hogikyan, J. C., & Sethuraman, G. S. (1999). Validation of the Voice Handicap Index (VHI). *Otolaryngology--Head and Neck Surgery, 121*(4), 439-442. (Orijinal ölçek referans?).

Ses Handikap Endeksi Maddeleri

ÖNEML?: Ses Handikap Endeksi'nin orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, 30 sorudan olu?makta olup, Fonksiyonel, Fiziksel ve Duygusal alt ölçeklere ayr?lm??t?r. Kullan?c?lar?n bu maddelere eri?imi için yukar?da belirtilen referans kayna?a ba?vurmalar? gerekmektedir.

Ses Handikap Endeksi'nin derecelendirmesi 5'li Likert ölçe?i kullan?larak yap?l?r:

0 = Hiçbir zaman
1 = Nadiren
2 = Bazen
3 = S?kl?kla
4 = Her zaman

ARABPSYCHOLOGY.COM